

Diagnoza problemów społecznych

Gmina Czersk, 2019

Wprowadzenie

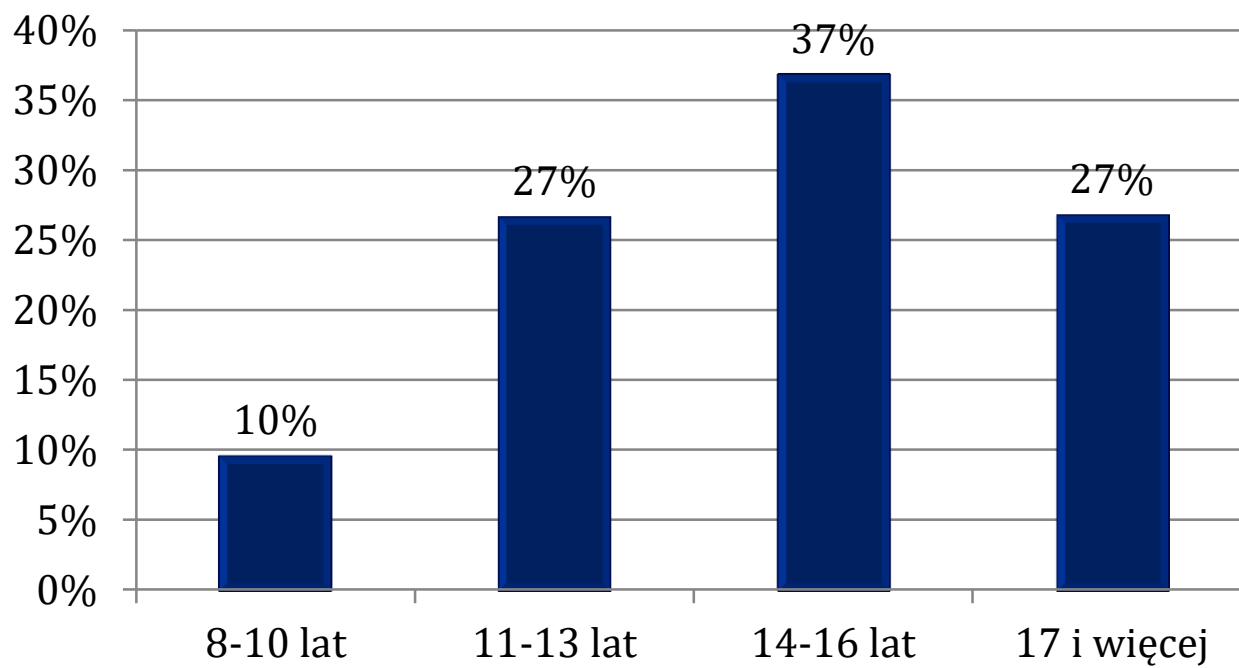
- Przeprowadzona w czerwcu 2019 roku diagnoza miała na celu identyfikację obecnych problemów społecznych z zakresu m.in. uzależnień, przemocy, hazardu, cyberprzemocy, ubóstwa, niepełnosprawności i wykluczenia społecznego.
- Badaniem objęto 827 osób, w tym 100 dorosłych mieszkańców, 697 uczniów oraz 30 sprzedawców napojów alkoholowych.
- Uczniowie przebadani zostali zgodnie za pomocą techniki CAWI (*Computer Assisted Web Interview*), z kolei mieszkańcy i sprzedawcy alkoholu – za pomocą techniki PAPI (*Paper And Pen Personal Interview*).
- W przypadku wszystkich grup badawczych zastosowano narzędzie, jakim był kwestionariusz ankiety.
- Dobór próby był losowy (probabilistyczny).

Badanie uczniów

- Badana grupa liczyła 697 osób.
- 51% stanowili chłopcy, z kolei – 49% dziewczyny

Wyk.1. Wiek badanych uczniów.

Alkohol z perspektywy uczniów

- 53% uczniów spożywało alkohol.

Tab.1. Wiek rozpoczęcia picia alkoholu przez uczniów.

	%	Liczba odp.
8-10 lat	8%	30
11-13 lat	19%	69
14-16 lat	55%	199
17 i więcej	18%	65

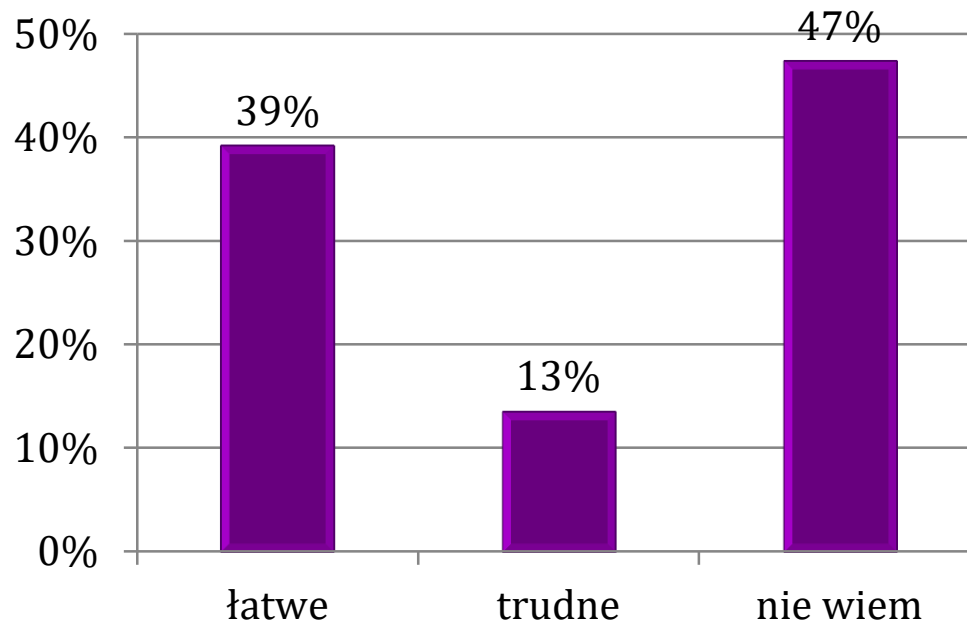
- Uczniowie najczęściej sięgają po piwo i szampana, a alkohol spożywają głównie w czasie uroczystości rodzinnej (45%), ze znajomymi na podwórku (36%) i w czasie imprezy towarzyskiej (31%).

Alkohol z perspektywy uczniów

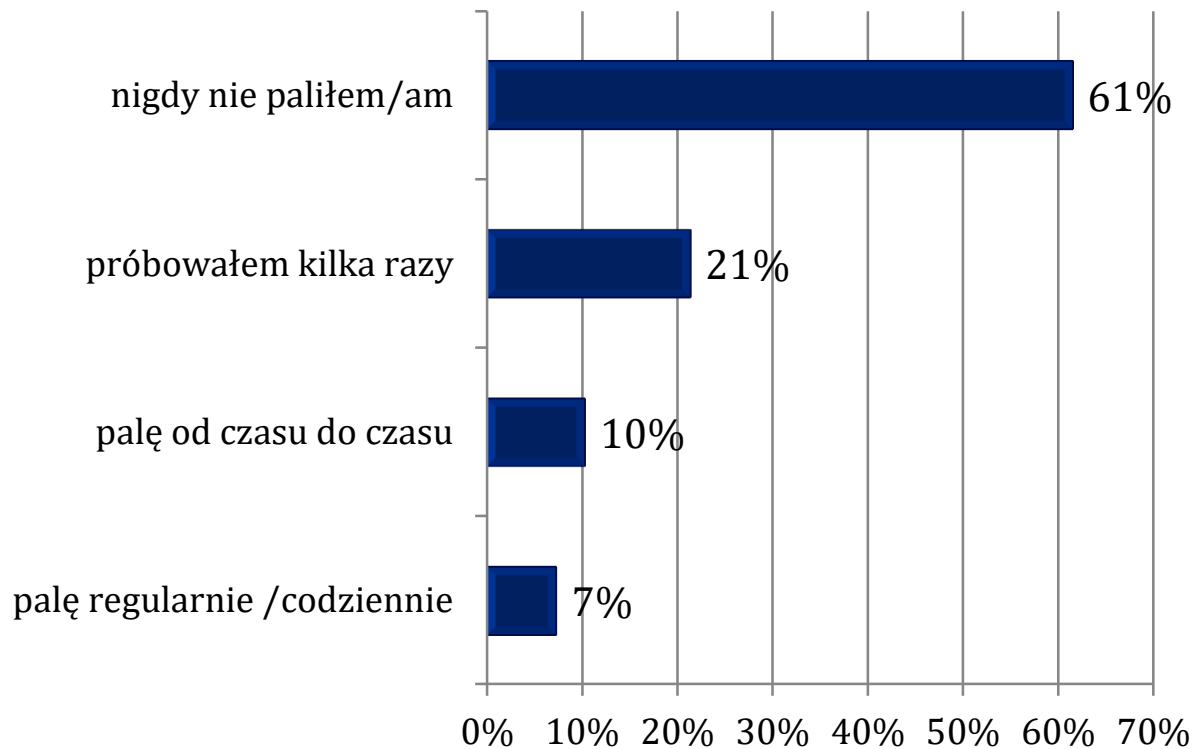
- 78% rodziców uczniów pijących alkohol ma tego świadomość.

Wyk.2. Ocena łatwości zdobycia alkoholu na terenie Gminy.

Nikotyna z perspektywy uczniów

Wyk.3. Częstotliwość palenia papierosów przez uczniów.

Środki psychoaktywne z perspektywy uczniów

- 9% uczniów przyznaje się do zażywania środków psychoaktywnych.
- Najpopularniejsza okazała się marihuana lub haszysz (86%), inne formy konopi (26%) i amfetamina (25%).

Tab.2. Najpopularniejsze środki zażywane przez uczniów.

	%	Liczba odp.
marihuana lub haszysz	86%	56
inne formy konopi	26%	17
amfetamina	25%	16

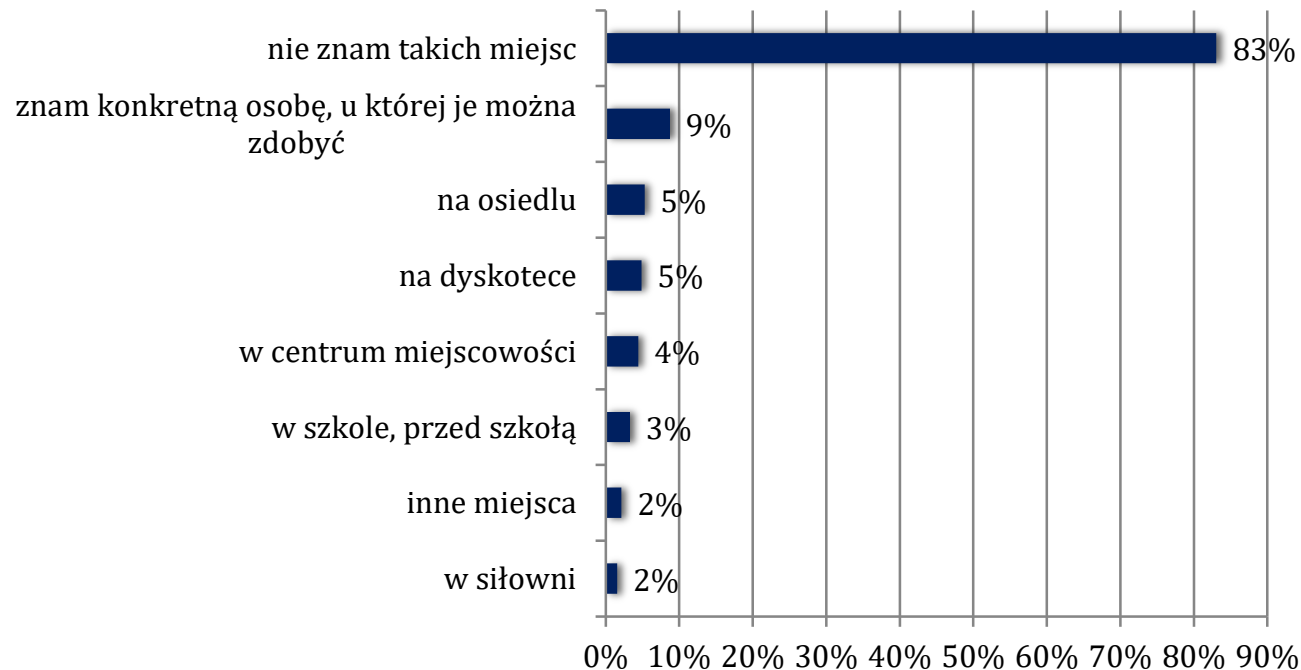
Środki psychoaktywne z perspektywy uczniów

- Uczniowie zażywają środki psychoaktywne przede wszystkim ze znajomymi na podwórku (63%) i w czasie imprezy towarzyskiej (29%).
- Główną motywacją sięgania po omawiane substancje okazała się ciekawość, chęć dobrej zabawy i przyjemność/relaksacja.
- Większość rodziców (88%) uczniów zażywających narkotyki nie zdaje sobie z tego sprawy.
- 15% uczniów (spośród całości grupy badawczej) zapytanych o łatwość zdobycia narkotyków w swojej miejscowości określiło to jako łatwe. 20% uznało, że byłoby to trudne, z kolei 65% zadeklarowało brak wiedzy w temacie.
- 17% uczniów zna miejsca na terenie Gminy w których można zdobyć narkotyki/dopalacze.

Środki psychoaktywne z perspektywy uczniów

Wyk.4. Miejsca w których można zdobyć narkotyki według uczniów.

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Przemoc i cyberprzemoc z perspektywy uczniów

- 33% uczniów doznało przemocy. Sprawcą okazali się przede wszystkim koledzy ze szkoły i znajomi.

Tab.3. Osoby, które stosowały przemoc wobec uczniów.

	%	Liczba odp.
koledzy ze szkoły	46%	101
znajomi	29%	63
inne osoby, jakie?	25%	54
brat	14%	31
siostra	11%	24
tata	10%	22
mama	7%	15

Przemoc i cyberprzemoc z perspektywy uczniów

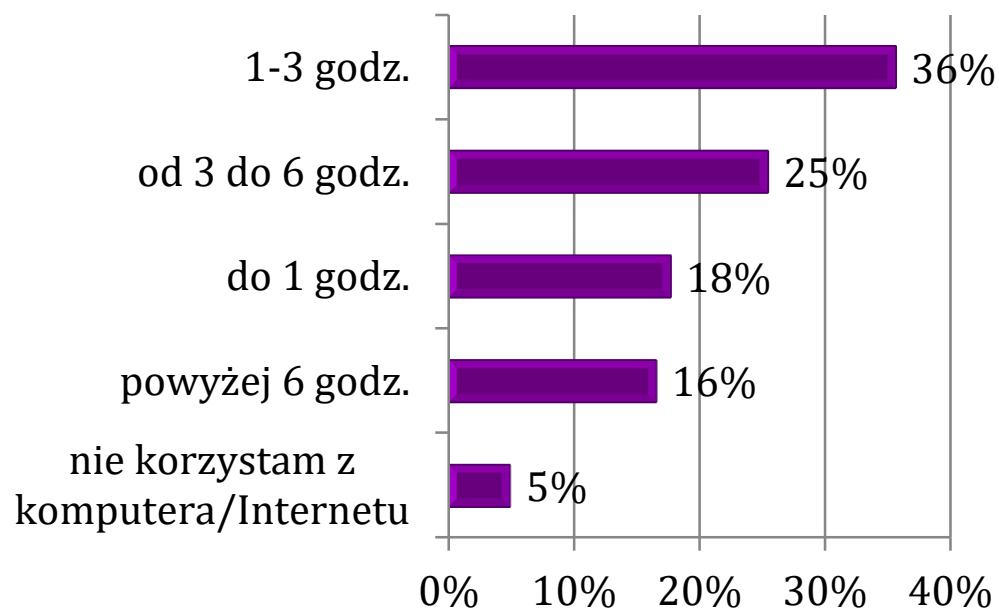
- 31% uczniów przyznaje, że zdarzyło im się stosować przemoc w znacznej większości wobec rówieśników.
- 41% uczniów uważa, że w ich szkole występuje problem przemocy między uczniami.
- 9% uczniów zna ofiarę przemocy w swoim domu.
- 20% uczniów doznało cyberprzemocy.
- 11% uczniów stosowało cyberprzemoc.
- 27% uczniów nie wie, czym jest cyberprzemoc.

Korzystanie z Internetu z perspektywy uczniów

- Najwięcej uczniów (71%) korzysta z Internetu i komputera w celu słuchania muzyki, kontaktu ze znajomymi (68%) i oglądania filmów (67%).

Wyk.5. Czas spędzany przez uczniów w Internecie.

Hazard z perspektywy uczniów

- 22% uczniów gra w gry na pieniądze.
- Najpopularniejsze okazały się zdraпки, lotto, ruletka i gry na automatach.
- Większość uczniów nie miała poważnych problemów w związku z uprawianiem hazardu.
- Uczniowie zaczęli grać w gry na pieniądze przede wszystkim z chęci dobrej zabawy i z ciekawości.
- 41% rodziców uczniów grających w gry na pieniądze ma tego świadomość.

Porównanie wyników badań lokalnych do wyników ogólnopolskiego badania ESPAD

Tab.4. Podstawowe dane dotyczące badania ESPAD i badania przeprowadzonego na terenie Gminy Czersk

Badanie na terenie Gminy Czersk	Badanie ESPAD
Rok badania	
2019	2015
Próba badawcza	
697 uczniów	3 526 uczniów
Płeć badanych uczniów	
51% chłopców, 49% dziewcząt	51% dziewcząt, 49% chłopców
Wiek badanych uczniów	
8 – 10 lat (10%) 11 – 13 lat (27%) 14 – 16 lat (37%) Powyżej 17 lat (27%)	15 – 16 lat

Porównanie wyników badań lokalnych do wyników ogólnopolskiego badania ESPAD

- Wskaźnik spożycia alkoholu przez uczniów z terenu Gminy Czersk jest zdecydowanie niższy, niż wskaźnik ogólnopolski, a różnica wynosi 31 punktów procentowych. Uczniowie Gminy Czersk częściej sięgają po wino w porównaniu do wyników ogólnopolskich. Popularność wódki utrzymuje się na podobnym poziomie.
- W porównaniu do wyników ogólnopolskich uczniowie Gminy Czersk zdecydowanie rzadziej sięgają po substancje psychoaktywne, choć w obu badanych grupach najbardziej popularna okazała się marihuana lub haszysz. Uczniowie w badaniu ogólnopolskim częściej deklarują wiedzę odnośnie miejsc, w których można zdobyć narkotyki/dopalacze. Wyniki odnoszące się do oceny łatwości zdobycia substancji psychoaktywnych także przybierają wyższe wartości w badaniu ESPAD.

Porównanie wyników badań lokalnych do wyników ogólnopolskiego badania ESPAD

- Jak wynika z porównania przeprowadzonych badań uczniowie w badaniu ESPAD znacznie częściej, niż uczniowie z terenu Gminy Czersk przyznają się do palenia papierosów.
- Odsetek uczniów deklarujących granie w gry hazardowe kiedykolwiek w życiu utrzymuje się na zbliżonym poziomie w obydwu grupach badawczych, jednak uczniowie z terenu Gminy Czersk częściej grają na automatach. Wyniki dotyczące częstotliwości korzystania z Internetu także uznać należy za zbliżone. Wyniki badań lokalnych wskazują, że uczniowie z terenu Gminy Czersk częściej robią zakupy przez Internet oraz używają Internetu do słuchania muzyki i oglądania filmów oraz grania w gry online, natomiast uczniowie w badaniach ogólnopolskich częściej korzystają z portali społecznościowych.

Profilaktyka z perspektywy uczniów

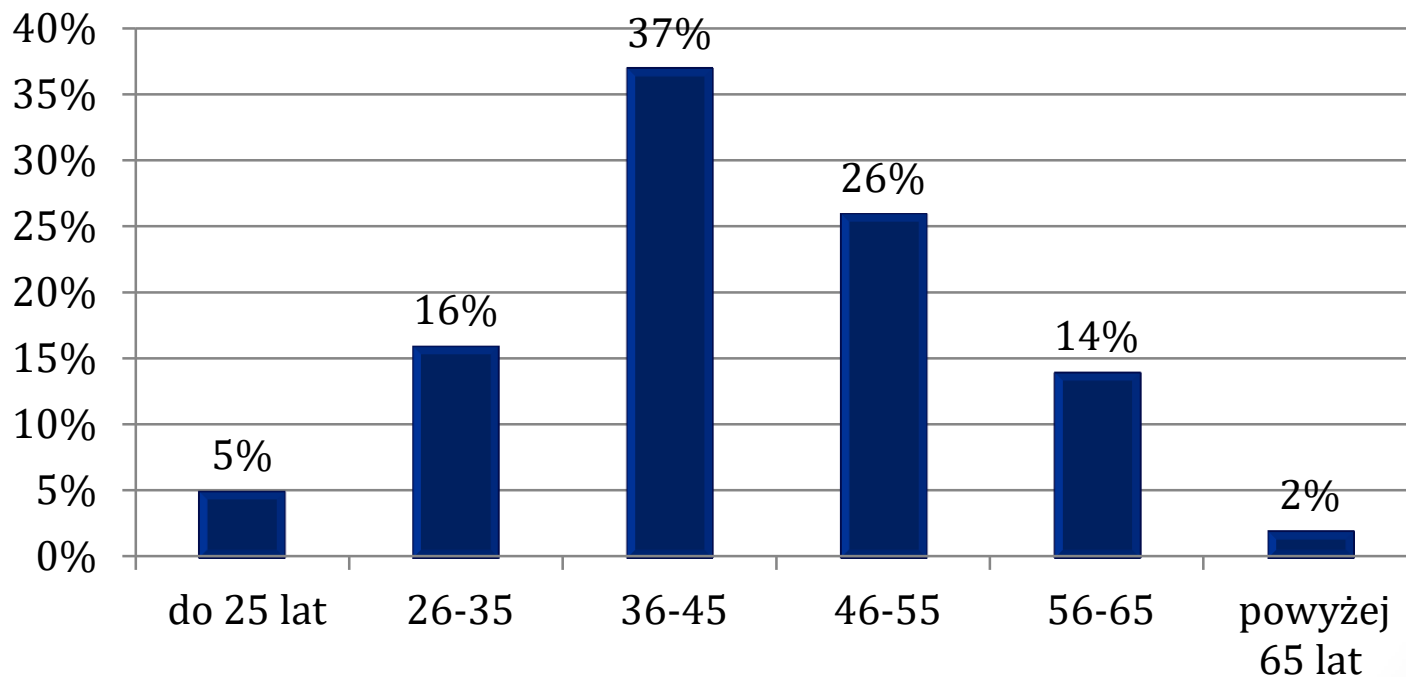
- W razie problemu przemocy uczniowie w pierwszej kolejności zwróciliby się do rodziny (38%), pedagoga szkolnego (32%) i koleżanki/kolegi (27%).
- Według uczniów najciekawsza forma zajęć profilaktycznych to pogadanki z wychowawcą.
- 49% uczniów uznało, że zajęcia profilaktyczne spełniają swoje zadanie, ponieważ wiele się dzięki nim dowiedzieli i były one ciekawe. 25% przyznało, że nie miało okazji wziąć udziału w zajęciach profilaktycznych, a 26% określiło je jako nie wnoszące nic nowego i nieciekawe.

Badanie mieszkańców

- Badana grupa liczyła 100 osób. 62% stanowili mężczyźni, z kolei – 38% kobiety.

Wyk.6. Wiek badanych mieszkańców.

Alkohol z perspektywy mieszkańców

- 64% mieszkańców spożywa alkohol.
- Najpopularniejsze okazało się piwo (48%) i wódka (45%).
- Mieszkańcy najczęściej sięgają po alkohol dla towarzystwa.
- Respondenci zazwyczaj spożywają alkohol w domu i u znajomych.
- 39% badanych było świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu.
- Jedynie niewiele ponad połowa mieszkańców (52%) zdaje sobie sprawę, że picie alkoholu w ciąży wpływa na rozwój dziecka. 16% takiej zależności nie widzi, z kolei 32% deklaruje brak wiedzy w temacie.
- 25% mieszkańców widziało kobiety w ciąży spożywające alkohol na terenie Gminy.

Nikotyna z perspektywy mieszkańców

- Większa część ankietowanych (67%) deklaruje, że nie pali papierosów, 24% przyznaje, że robi to codziennie, a 5% uważa, że pali papierosy kilka razy w roku. Do palenia kilka razy w tygodniu przyznaje się 4% ankietowanych.
- Palący mieszkańcy sięgają po papierosa najczęściej dla przyjemności i pod wpływem stresu.
- Większość palących osób nigdy nie próbowało rzucić palenia.
- 45% mieszkańców uznało palenie papierosów jako bardzo szkodliwe dla zdrowia, z kolei 54% uważa, że są one szkodliwe.

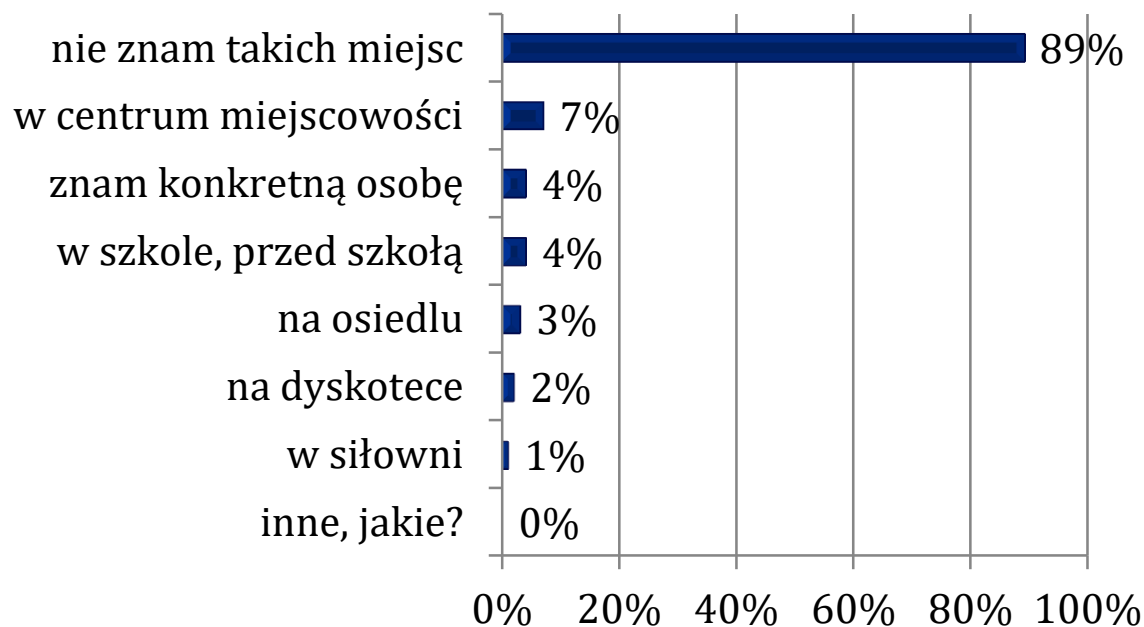
Środki psychoaktywne z perspektywy mieszkańców

- Spośród całości grupy badawczej 7 osób zażywało marihuanę. Jeden z badanych przyznaje, że zażywał amfetaminę.
- 23% mieszkańców uważa, że pozyskanie narkotyków jest całkowicie niedostępne na terenie Gminy. 21% twierdzi, że są one trudno dostępne, 20% uważa, że są łatwo dostępne, z kolei 36% deklaruje brak wiedzy w temacie.
- Mieszkańcy Gminy Czersk uważają, że na terenie miejsca ich zamieszkania dużo trudniejsze do zdobycia są dopalacze. 40% uważa, że są one całkowicie niedostępne, 16% jest zdania, że są trudno dostępne, a 12% twierdzi, że są łatwo dostępne. 23% zaznaczyło odpowiedź: „nie wiem”.

Środki psychoaktywne z perspektywy mieszkańców

Wyk.7. Miejsca w których można zdobyć narkotyki według mieszkańców.

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Przemoc z perspektywy mieszkańców

- 14% mieszkańców zna osobę doświadczającą przemocy w swoim domu.
- 98% badanych uważa, że problem przemocy domowej związany jest z piciem alkoholu.
- 14% mieszkańców doświadczyło przemocy. Większość z nich doświadczyło przemocy fizycznej, której sprawcą okazali się tata i mama.
- 5% respondentów przyznaje, że zdarzyło im się stosować przemoc.
- Większość badanych (79%) uważa, że stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci nie jest dobrą metodą wychowawczą. 19% nie potrafi określić swojego stanowiska.

Hazard z perspektywy mieszkańców

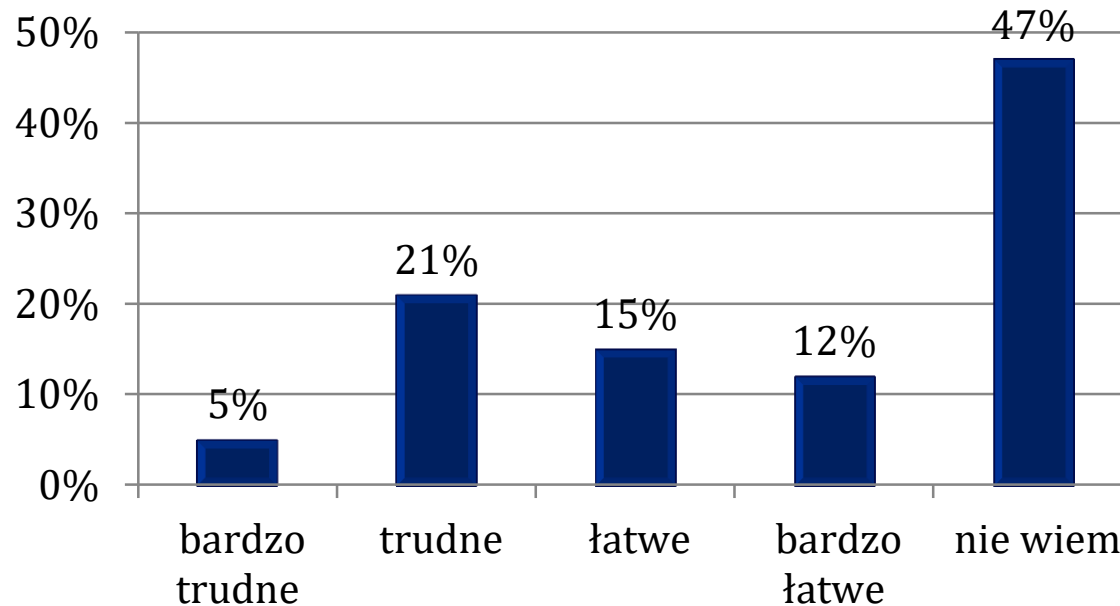
- 29% mieszkańców grało w gry na pieniądze.
- Większość grających mieszkańców Gminy Czersk gra w lotto (24 osoby), w loterie SMS (13 osób) oraz w karty zdrapki (14 osób).
- Najczęściej obstawianą przez respondentów sumą w grach na pieniądze okazała się suma 10-50 zł (17 osób).
6 mieszkańców uważa, że gra za mniej, niż 10 zł, a 4 osoby wskazują zakres 200-1000 zł. Jedna osoba uważa, że gra za sumy w granicach 200-1000zł.
- 27 badanych nie miało poważnych problemów w związku z uprawianiem hazardu, z kolei 2 osoby wskazują na problemy finansowe, a jedna osoba na problemy rodzinne.

Rynek pracy z perspektywy mieszkańców

- 57% mieszkańców uważa, że Gmina nie prowadzi żadnych form wsparcia dla osób bezrobotnych, z kolei 9% deklaruje, że Gmina prowadzi formy wsparcia dla osób pozbawionych pracy.

Wyk.8. Ocena łatwości zdobycia pracy na terenie Gminy Czersk przez dorosłych mieszkańców.

Rynek pracy z perspektywy mieszkańców

- Ankietowani poproszeni o cenę swoich szans na rynku pracy w 23% uważają, że będzie im ciężko znaleźć pracę. 21% deklaruje, że zatrudnienie znaleźli/znajdą bez problemu, a 56% nie potrafi określić swojego stanowiska w tym temacie.
- 68% respondentów nigdy nie korzystało z form aktywizacji zawodowej, natomiast reszta mieszkańców wymienia takie, jak: szkolenia (22%), staż/praktyki (13%), roboty publiczne (5%) oraz kursy zawodowe (2%).

Zjawisko niepełnosprawności z perspektywy mieszkańców

- 38% mieszkańców uważa, że często spotyka się z osobami niepełnosprawnymi na terenie Gminy. 40% jest zdania przeciwnego, z kolei 22% deklaruje brak wiedzy w temacie.
- W rodzinach 18% badanych mieszkańców znajduje się osoba z niepełnosprawnością.
- 7% mieszkańców przyznaje, że są dotknięci niepełnosprawnością (w tym 6 osób niepełnosprawnością fizyczną) – wszyscy w stopniu umiarkowanym.
- 58% badanych uważa, że osoby niepełnosprawne nie są traktowane na równi z innymi na terenie Gminy Czersk.

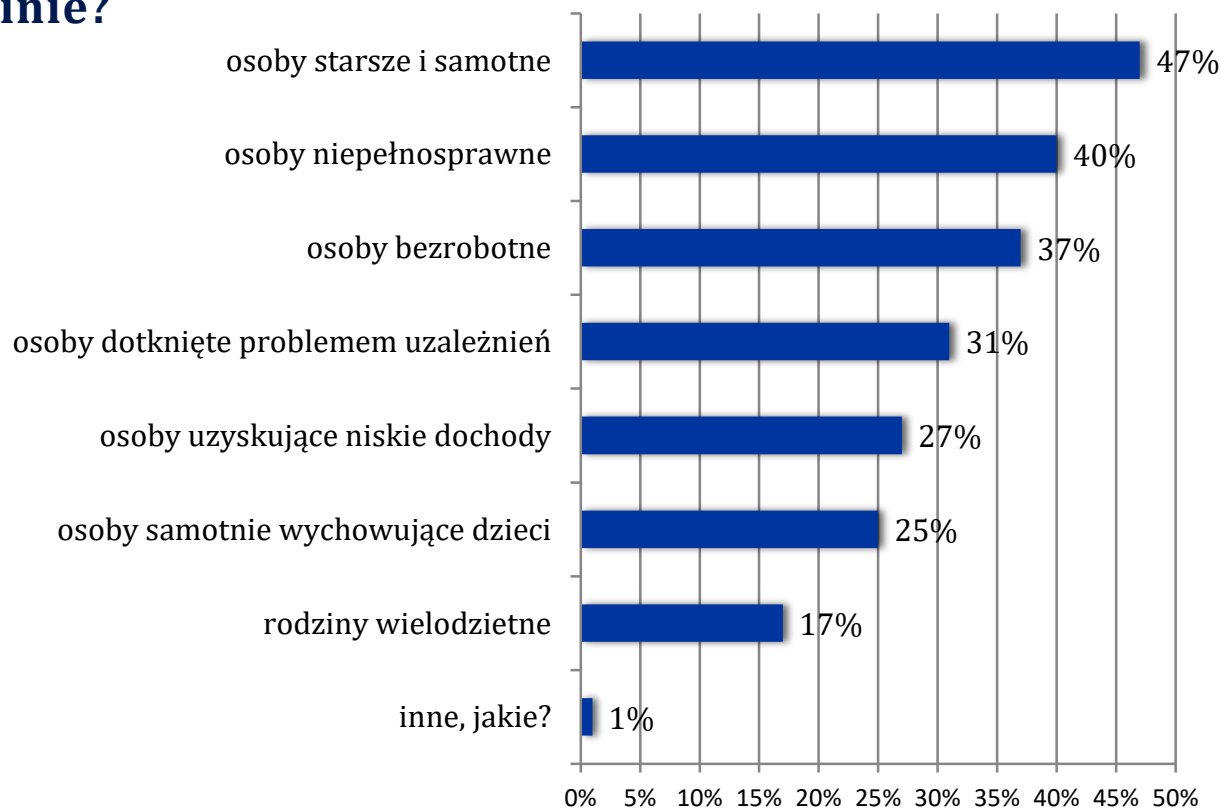
Zdrowie publiczne z perspektywy mieszkańców

- Mieszkańcy uważają, że szczególnie szkodliwe dla zdrowia psychicznego ludzi jest praca/bezrobocie (34%) i nadużywanie alkoholu i narkotyków (31%). Za czynniki najmniej ryzykowne uznane zostało zagrożenie przestępczością (7%), nadmierna swoboda obyczajowa (5%) oraz korupcja i nieuczciwość (5%).
- Mieszkańcy poproszeni o ocenę stanu swojego zdrowia psychicznego deklarują, że jest ono bardzo dobre (15%), bądź dobre (44%). 38% ankietowanych uważa, że nie jest ono ani w dobrym, ani w złym stanie, z kolei 3% przyznaje, że stan ich zdrowia psychicznego jest w bardzo złym stanie.
- 53% uważa, że Gmina nie podejmuje działań promujących zdrowy styl życia. 12% jest zdania przeciwnego.

Wykluczenie społeczne z perspektywy mieszkańców

Wyk.9. Kto najbardziej zagrożony jest ubóstwem w Państwa Gminie?

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Wykluczenie społeczne z perspektywy mieszkańców

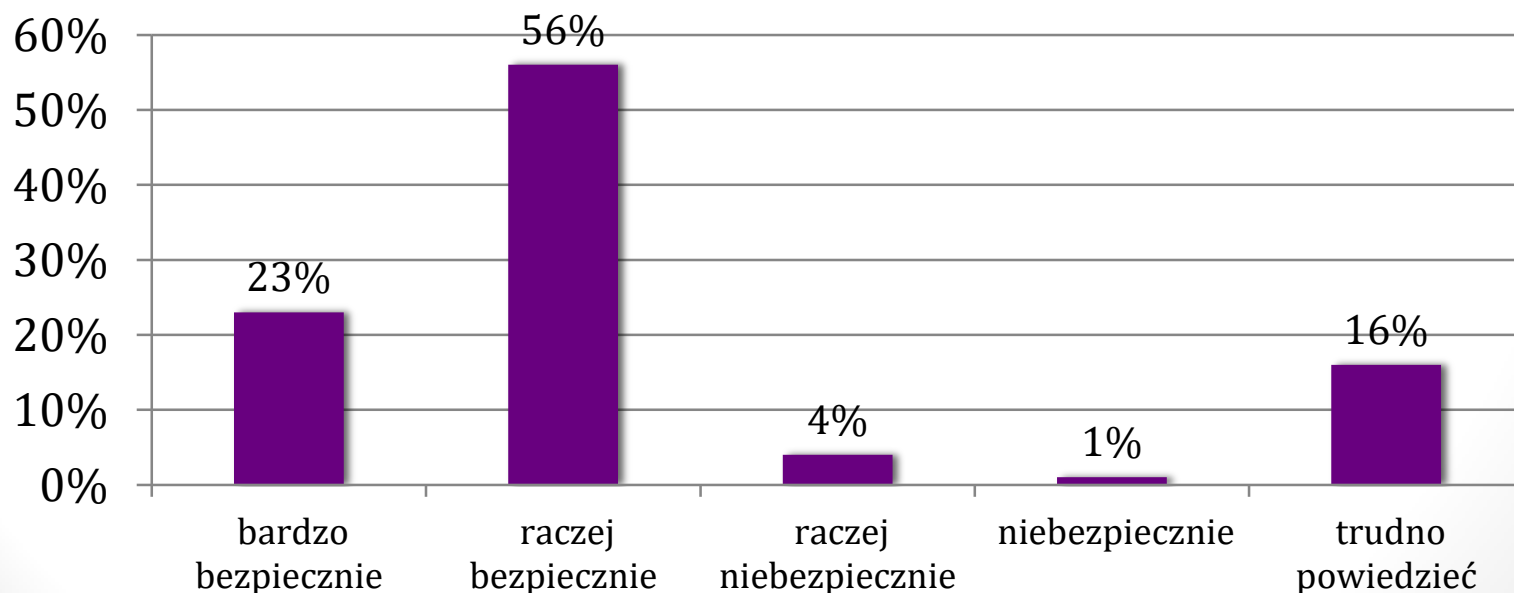
- 15% mieszkańców twierdzi, że problem ubóstwa nie dotyczy ich miejscowości. 32% ankietowanych twierdzi, że problem jest obecny, ale w niedużej skali, natomiast 23% uważa, że nasilenie problemu jest duże. 30% nie ma zdania w temacie.
- 77% mieszkańców nigdy w życiu nie doświadczyło ubóstwa, z kolei 23% takie doświadczenia ma za sobą.
- Według mieszkańców najbardziej zagrożone ubóstwem są osoby starsze i osoby niepełnosprawne.
- 28% uważa, że osoby starsze są marginalizowane na terenie Gminy. 23% jest zdania przeciwnego.
- 2% uważa, że oferowana osobom starszym przez Gminę pomoc jest wystarczająca, 16% uważa, że jest raczej wystarczająca. 51% twierdzi, że pomoc ta jest raczej niewystarczająca, a 14% przyznaje, że nie jest ona wystarczająca w ogóle. 17% mieszkańców deklaruje brak wiedzy w temacie.

Porządek publiczny z perspektyw mieszkańców

- 69% mieszkańców ocenia swoją okolicę jako bezpieczną, 7% uważa, że ich miejsce zamieszkania do bezpiecznych nie należy, natomiast 24% nie potrafi określić swojego stanowiska.

Wyk.10. Czy czuje się Pan/i bezpiecznie spacerując w swojej okolicy po zmroku?

Profilaktyka z perspektywy mieszkańców

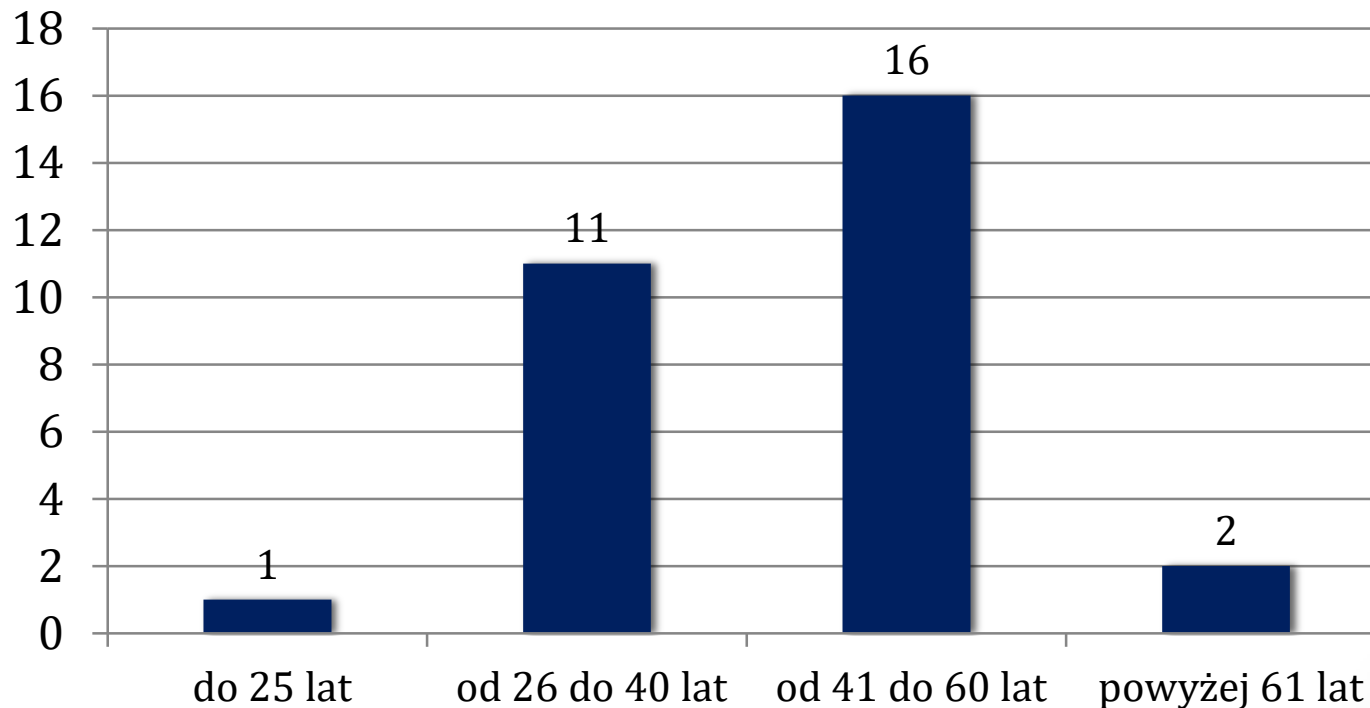
- W razie problemu mieszkańcy w pierwszej kolejności zwróciliby się do MGOPS (29%). 27% badanych nie wie, gdzie szukać pomocy, z kolei 27% uważa, że poradziłoby sobie samodzielnie.
- Mieszkańcy zapytani o działania profilaktyczne, które organizuje Gmina Czersk w pierwszej kolejności wymienili imprezy profilaktyczne (39%). 27% badanych nie wie, czy Gmina angażuje się w działania profilaktyczne, z kolei 23% jest zdania, że Gmina takich działań nie podejmuje.
- Mieszkańcy poproszeni o ocenę zaangażowania Gminy w rozwiązywanie problemów społecznych ocenili to następująco: bardzo dobrze (5%), dobrze (16%), dostatecznie (24%), niedostatecznie (19%). 28% ankietowanych uznało, że trudno powiedzieć, natomiast 8% stwierdziło, że nie wie.

Badanie sprzedawców alkoholu

- Badana grupa liczyła 30 osób
(w tym 24 kobiety oraz 6 mężczyzn).

Wyk.11. Wiek badanych sprzedawców.

Uzależnienia z perspektywy sprzedawców alkoholu

- 8 sprzedawców uważa, że alkohol jest sprzedawany osobom niepełnoletnim w Gminie.
- 14 ankietowanych przyznaje, że raz lub kilka razy zdarzyła się sytuacja, w której osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol w obsługiwanym przez nich punkcie, a 6 badanych uważa, że zdarzyło się to wiele razy.
- 27 sprzedawców uważa, że nigdy nie zdarzyło im się sprzedać alkoholu osobie niepełnoletniej. 2 osoby twierdzą, że zdarzyło się to raz lub kilka razy, a jedna osoba uważa, że zdarzyło się to wiele razy.
- 11 sprzedawców uważa, że osoba nietrzeźwa kilka razy próbowała kupić w ich punkcie alkohol, 11 sprzedawców utrzymuje, że taka sytuacja nie miała miejsca nigdy, a 8 badanych osób przyznaje, że takie sytuacje miały miejsce wiele razy. 5 badanych osób przyznaje się do sprzedaży alkoholu osobie nietrzeźwej.

Uzależnienia z perspektywy sprzedawców alkoholu

- Prawie połowa sprzedawców (14 osób) uważa, że zdarzają się sytuacje, w których klienci sklepu spożywają alkohol na jego terenie lub w pobliżu.
- Większość badanych osób (22) deklaruje, że w ich miejscu zamieszkania nigdy nie zdarza się sytuacja w której osobom niepełnoletnim sprzedawane są papierosy. 3 sprzedawców uważa, że zdarza się to rzadko, 4 – że zdarza się to czasami, z kolei jedna osoba uważa, że ma to miejsce często.
- 2 sprzedawców przyznaje się do sprzedaży papierosów osobie niepełnoletniej.
- 11 sprzedawców nie zna ustawy z dnia 26 X 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Dziękujemy za uwagę

ul. Dworcowa 9a/19

30-556 Kraków

tel: 12 39 50 665

fax: 12 39 50 664

mail: biuro@oficyna-profilaktyczna.pl

